

CO SŁYCHAĆ?

INFORMATOR POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

NR 1 (409) – STYCZEŃ 2025

Zaproszenie do udziału w wydarzeniach Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

*Drodzy Członkowie
Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego,*

z radością zapraszamy Was do udziału w wydarzeniach organizowanych przez różne oddziały PTT w ramach nowej inicjatywy – **Kalendarza Imprez Międzyoddziałowych**. To wyjątkowa okazja, by wspólnie poznawać góry, historię naszego Towarzystwa oraz integrować się jako jedna, tatrzańska społeczność.

Każdy oddział PTT zaproponował wydarzenie (lub wydarzenia), na które ser-

decznie zaprasza członków z innych oddziałów. Wśród propozycji znajdziecie zarówno wyprawy górskie, jak i spotkania na nizinach – wszystko po to, by wzmacniać nasze więzi i czerpać radość ze wspólnego odkrywania piękna przyrody oraz historii PTT.

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych wydarzeń, w tym dane kontaktowe (najczęściej do prezesów oddziałów), znajdziecie w Kalendarzu Imprez, który może być jeszcze aktualizowany. Zachęcamy również do odwiedzania

stron internetowych oddziałów, gdzie znajdziecie więcej szczegółów dotyczących organizowanych spotkań.

Niech ta inicjatywa stanie się okazją do jeszcze lepszego poznania się, wymiany doświadczeń oraz wspólnego budowania silnej i zintegrowanej społeczności Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Serdecznie zapraszamy do udziału i do zobaczenia na szlaku oraz poza nim!

*Z tatrzańskim pozdrowieniem – Zarząd Główny
Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*

Kalendarz Imprez Międzyoddziałowych

Lp.	Nazwa oddziału	Tytuł imprezy i termin	Osoba oraz dane do kontaktu
1.	Oddział PTT w Bielsku-Białej	Rumuńskie Karpaty Wschodnie 8-17.08.2024	bielsko@ptt.org.pl www.bielsko.ptt.org.pl
2.	Oddział PTT w Chrzanowie	Festiwal Turystyczny w MCKiS w Chrzanowie 15.11.2025	chrzanow@ptt.org.pl www.chrzanow.ptt.org.pl/
3.	Oddział PTT w Jaworznie	25 lecie Oddziału – wrzesień 2025 Karkonosze 19-22.06.2025	jaworzno@ptt.org.pl www.jaworzno.ptt.org.pl/
4.	Oddział PTT w Łodzi	Dni Gór i XV Przegląd Diaporam Górskich – zaproszenie do udziału w konkursie Diaporam Górskich 21-22.05.2025 Wyjazd w Dolinki Krakowskie 23-25.05.2023	oddzial@ptt.lodz.org www.pttlodz.org/
5.	Oddział Karpacki PTT w Łodzi	Zaproszenie na XXXV Łemkowski Kermesz w Olchowcu 24-25.05.2025	karpacki@ptt.org.pl www.lodz-k.ptt.org.pl/
6.	Oddział PTT „MKG Carpatia” w Mielcu	„Rajd Przyjaźni Bieszczadzkiej” 2-10.08.2025 Wielkopiątkowa Droga Krzyżowa – Mogielica, Beskid Wyspowy 18.04.2025 Rajd „Karpatia” 15-19.05.2025	carpatia-mielec@wp.pl www.carpatia.mielec.pl/

Kalendarz Imprez Międzyoddziałowych

Lp.	Nazwa oddziału	Tytuł imprezy i termin	Osoba oraz dane do kontaktu
7.	Oddział PTT „Beskid” im. Feliksa Rapfa w Nowym Sączu	Święto Oddziału PTT w Nowym Sączu. Wejście na Radziejową (jajecznicza), Beskid Sądecki 29.06.2025 Przejście szlakiem Wołosate-Rozsypaniec – Halicz dla uczczenia Prof. Stanisława Leszczyckiego 21.06.2025 Mikołajkowe wejście na Babią Górę 6.12.2025	beskid@ptt.org.pl www.nowysacz.ptt.org.pl/ Paweł Myślik pmyslik@ptt.org.pl beskid@ptt.org.pl www.nowysacz.ptt.org.pl/
8.	Oddział PTT w Ostrowcu Świętokrzyskim	Zimowe Spotkania PTT w Górach Świętokrzyskich 31.01-2.02.2025 Zimowe wejście na Łysicę 15.02.2025	ostrowiec@ptt.org.pl www.ostrowiec.ptt.org.pl/
9.	Oddział PTT w Poznaniu	Tatry, Zakopane, Wiktorówki – U Królowej Tatr 26.07.2025 Święto Gór na Nizinach 18.10.2025 Dzień Tatarnika – Góra Św. Wojciecha w Poznaniu 16.12.2025	ptt_poznan@vp.pl www.poznan.ptt.org.pl/
10.	Oddział PTT im. dra Tytusa Chałubińskiego w Radomiu	V Rajd Karpaty z PTT Pieniny 29.04-4.05.2025 XXI I Rajd „Perciami Ku Wierchom” – etap I Tatry Polskie 10-15.06.2025 XXI Rajd „Perciami Ku Wierchom” – etap II Słowackie Tatry Zachodnie 17-22.06.2025 VI Rajd Karpaty z PTT, Beskid Sadecki 16-21.09.2025 Wędrówka z Mikołajem, Puszcza Kozienicka 6-7.12.2025	zarzad-radom@ptt.org.pl www.radom-ch.ptt.org.pl/
11.	Oddział PTT im. gen. Mariusza Zaruskiego w Sosnowcu	Zimowe Wejście na Babią Górę 1-2.03.2025 Jurajski Rajd Rowerowy 27-29.06.2025	sosnowiec@ptt.org.pl www.sosnowiec.ptt.org.pl/
12.	Oddział PTT im. Mieczysława Winiarskiego w Tarnobrzegu	Beskid Śląski 22-24.08.2025 Spisz 10-12.10.2025 Beskid Sądecki 5-7.12.2025	kontakt@ptt-tarnobrzeg.pl www.tarnobrzeg.ptt.org.pl/
13.	Oddział PTT im. ks. Bogusława Królikowskiego w Tarnowie	Mikołajki na Turbaczu – grudzień 2025	Janusz Foszcz (608-027-576) tarnow@ptt.org.pl http://www.ptt.tarnow.pl/
14.	Oddział PTT im. Mieczysława Karłowicza w Warszawie	Jubileusz Mieczysława Karłowicza – ufundowanie tablicy pamiątkowej; obchody przy grobie M. Karłowicza na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach, spacer po cmentarzu – jesień 2025	pttwawa@gmail.com www.warszawa.ptt.org.pl/ ■

JÓZEF HADUCH (O/CHRZANÓW)

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie oraz Polskie Towarzystwo Tatrzańskie zapraszają na wystawę „150 lat Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego”

Organizacja, której dorobek prezentowany jest na wystawie, swoje początki datuje na 1873 rok, w czasie, gdy Polska pozostawała pod trzema zaborami. Wówczas, powołane zostało do życia Towarzystwo Tatrzańskie, pierwotnie zarejestrowane jako Galicyjskie Towarzystwo Tatrzańskie, a które potem przyjęło nazwę Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

Jak pisze Prezes PTT Jolanta Augustyńska w wydawnictwie jubileuszowym:

„Celem organizacji było jednoczenie Polaków, którym bliskie były góry, zwłaszcza nasze najwyższe góry Tatry. Przez kolejne dekady wiele się zmieniło. Towarzystwo przeżywało rozkwit, powoływane były nowe oddziały. Następnie PTT zostało rozwiązane w 1950 roku, by w 1988 roku szczęśliwie doczekać się reaktywacji.

Wiele współcześnie działających organizacji m.in.: Muzeum Tatrzańskie, Polskie

Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Tatrzański Park Narodowy, Polski Związek Alpinizmu, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe czy Stowarzyszenie Przewodników Tatrzańskich czerpią wzorce z dziedzictwa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego”.

Obecnie organizacja zrzesza ponad 3500 członków w 55 oddziałach, kołach i szkolnych kołach. Oddziały organizują przez cały rok wycieczki i wyprawy w góry całego świata. W siedzibach oddziałów prowadzona jest działalność oświatowa, odbywają się szkolenia, prelekcje, pokazy slajdów i filmów. Są organizowane konkursy wiedzy o górach. Co roku organizowane są Ogólnopolskie Spotkania PTT oraz Dni Gór.

Od roku 1992 wydawany jest rocznik „Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego” poświęcony Tatrom, górcom

Europy i świata. Jest też kroniką i zapisem działalności stowarzyszenia.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie w swoich działaniach opiera się wyłącznie na społecznej pracy swoich członków i sympatyków. Wciąż bliskie są mu ideały tych, którzy Towarzystwo zakładali 150 lat temu.

Wystawa w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie prezentuje historię i współczesność PTT, zgromadzono wiele wydawnictw związanych z działalnością organizacji, odznaki, a także pamiątek członków Towarzystwa.

Miejsce ekspozycji:

I piętro, lewe skrzydło Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie

Termin ekspozycji:

9.01 – 20.03.2025 ■

150 LAT

**POLSKIEGO
TOWARZYSTWA
TATRZAŃSKIEGO**

8.01-20.03.2025

**Wojewódzka
Biblioteka Publiczna w Krakowie,
ul. Rajska 1, I piętro**

 Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie INSTYTUCJA KULTURY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO MAŁOPOLSKA

ZBIGNIEW SMAJDOR (O/Nowy Sącz)

Wyróżnienia dla PTT Beskid podczas obchodów 25-lecia Nowosądeckiej Izby Turystycznej

FOT. ARCHIWUM - PTT NOWY SĄCZ

Nagrodzeni

10 stycznia 2025 roku w Hotelu Panorama w Nowym Sączu swoje 25-lecie świętowała Nowosądecka Izba Turystyczna. Wśród licznych gości reprezentujących branżę turystyczną i władze samorządowe była cze-roosobowa reprezentacja Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziału „Beskid”.

Jednym ze współzałożycieli Nowosądeckiej Izby Turystycznej był Maciej Zaremba,

a Oddział „Beskid” Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego jest nieprzerwanie jej członkiem.

Prezes NIT Paweł Cieśllicki przedstawił historię działalności Organizacji, po czym odbyło się wręczenie odznaczeń i wyróżnień osobom zasłużonym dla sądeckiej turystyki. Wśród nich znaleźli się członkowie PTT O/Beskid.

Starosta Nowosądecki Tadeusz Zaremba odznaczył Zbigniewa Smajdora Złotym Jabłkiem Sądeckim, a Dorotę Cycoń i Aleksandra Grońskiego Srebrnym Jabłkiem Sądeckim. Odznaczenia wręczył wicestarosta Antoni Koszyk.

Podczas jubileuszowego spotkania ogłoszono też wyniki konkursu o „Sądecki Laur Turystyczny 2024” w pięciu kategoriach.

Oddział PTT „Beskid” został wyróżniony w kategorii „około turystycznej” za najlepszą inicjatywę i ofertę około turystyczną w 2024 roku, za „Propagowanie turystyki górskiej w szkołach i przedszkolach”. Wyróżnienie wręczył prezes NIT Paweł Cieśllicki.

Ania Zaremba otrzymała wyróżnienie w kategorii „osobowość sądeckiej turystyki”, a wręczył je przewodniczący kolegium

nagrody Sądeckiego Lauru Turystycznego Mariusz Borkowski.

Zbigniew Smajdor został uhonorowany przez Zarząd NIT Złotą Odznaką Nowosądeckiej Izby Turystyki, a wszyscy uczestnicy spotkania okolicznościową jubileuszową statuetką.

Uroczystość uświetnili śpiewem i tańcem artyści z Ukrainy. ■

Statuetka okolicznościowa 25 lat Nowosądeckiej Izby Turystyki

Jabłko Sądeckie, którym wyróżniono Zbigniewa Smajdora

O turystyce i górach w Szkole Podstawowej w Gołkowicach

Już po raz drugi Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział „Beskid” zostało zaproszone do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Gołkowicach Górnych. Uczennicą siódmej klasy tej szkoły jest Ania Zaremba – najaktywniejsza członkini Oddziału „Beskid”, zwyciężczyni dwóch ostatnich edycji konkursu „Zdobycia swojego Mount Everestu”.

Było to kolejne z serii spotkań, gdzie mogliśmy wśród dzieci i młodzieży szkolnej promować turystykę górską, jako aktywną formę spędzania czasu wolnego i obcowania z przyrodą.

Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Jolanta Augustyńska przedstawiła w skrócie historię organizacji oraz zaprezentowała sprzęt turystyczny i wspinaczkowy, zarówno ten podstawowy na wyposażeniu „niedzielnego” turysty, jak i ten wysoce specjalistyczny, przeznaczony dla wykwalifikowa-

nych górskich wspinaczy. Pokaz poparty był opowieścią o zastosowaniu, sposobie użytkowania i innych ciekawostkach.

Ania Zaremba zaprezentowała swoim koleżankom i kolegom oraz gronu nauczycielskiemu multimedialny pokaz swoich turystycznych dokonań z PTT, poparty ciekawym słownym komentarzem.

Z wielkim zainteresowaniem i wręcz podziwem słuchano opowieści o wielokrotnym zdobyciu Tarnicy, Babiej Góry, Rysów czy przejściu Orlej Perci – najtrudniejszego szlaku w Tatrach. Jednak największe zainteresowanie towarzyszyło opowieści o zagranicznych wożach Ani, w wyprawach do Skandynawii, w Alpy, Karpaty Rumuńskie, do Albanii i na Sycylię. W sumie Ania odwiedziła z PTT dwadzieścia europejskich krajów, a w wielu z nich zdobyła najwyższe szczyty. Spotkanie było okazją do uroczystego wręczenia Ani srebrnej odznaki Turystycznej Korony Tatr, co rów-

noznaczne jest ze zdobyciem ponad 40 tatrzańskich szczytów.

Z kolei prezes nowosądeckiego Oddziału PTT Zbigniew Smajdor opowiedział o działalności oddziału, o wycieczkach i akcjach ekologicznych oraz o odznakach turystycznych jakie można zdobywać wędrując po górach, które są nagrodą za wytrwałość i wysiłek. Zaprosił też na wycieczki oddziałowe i do włączenia się w inne akcje, np. corocznego sprzątnięcia Babiej Góry.

Mamy nadzieję, że przykład Ani i jej pasja zainspirują koleżanki i kolegów do pójścia jej śladem. Nie koniecznie muszą to być góry. Swoją pasję można realizować w innych aktywnościach, np. na rowerze, rolkach, nartach, biegając czy uprawiając inne sporty. Byłe tylko pasją nie stało się wielogodzinne obcowanie z telefonem czy komputerem – temu między innymi służyło to spotkanie! ■

Ania Zaremba opowiada o wyprawach z PTT

Prezentacja sprzętu

WISZYSTKIE FOT. ZBIGNIEW SMAJDOR – PTT NOWY SĄCZ

ZBIGNIEW JASKIERNIA (O/SOSNOWIEC)

Spotkanie Wigilijne Oddziału PTT w Sosnowcu w schronisku na Soszowie w dniach 14-15 grudnia 2024 r.

W schronisku

Warunki zimowe

Spotkania w schroniskach w okresie przedświątecznym to już tradycja naszego Oddziału. Warto przypomnieć, że w ostatnich latach spotykaliśmy się na Szyndzielni, Stożku i na Hali Boraczej. Wyjazd pierwszej grupy nastąpił z Sosnowca. Powitaliśmy w naszym gronie nową koleżankę, która słyszała już o naszej działalności wcześniej. W Katowicach mieliśmy przesiadkę i potem udaliśmy się do Wisły. Tutaj trafiliśmy

na atrakcje przedświąteczne i tradycyjny Świąteczny Jarmark. Na Placu Hoffa rozłożone były stragany, na których można było coś przekąsić i napić się grzańca. Na scenie trwały próby zespołów muzycznych. Nie omieszkaliśmy odwiedzić pomnika Adama Małyszka. Główny deptak w Wiśle zamieniony jest w „Aleję Gwiazd”. Wmurowano tu wiele tablic, które upamiętniają wspólnych skoczków i trenerów.

Pogoda tego dnia była bardzo dobra, kilka stopni mrozu i brak opadów. Na trasie do schroniska miało miejsce mile spotkanie z kolegami z Oddziału PTT w Bielsku-Białej i z Piekarskiego Klubu Górskiego. Kolejne mile spotkania miały miejsce w schronisku. Spotkaliśmy turystów z: Warszawy, Krakowa, Rybnika i Dąbrowy Górniczej. Spędziliśmy wiele godzin przy akompaniamentach gitar. W schronisku panowała świąteczna atmosfera, nie zabrakło oczywiście choinki. W godzinach wieczornych dołączyli kolejni uczestnicy Spotkania Wigilijnego i wspólnie spędziliśmy miły wieczór. Była okazja do życzeń, podsumowywania starego roku i snucia planów na Nowy Rok 2025. Dla naszego Oddziału będzie to rok szczególny, z uwagi na 30. Rocznicę reaktywowania Oddziału PTT w Sosnowcu, a także na przygotowania do Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego a następnie do Zjazdu PTT. Tradycją naszych spotkań było wspólne zdjęcie z banerami Oddziału PTT i banerem Jubileuszowym. Do zdjęcia przyłączyli się koledzy i koleżanki z Dąbrowy Górniczej. Czas szybko minął i nadszedł czas powrotu. Przed schroniskiem zrobiliśmy pamiątkową fotografię. Wracaliśmy początkowo szlakiem zielonym, przez Przelaz i zboczami Józefuli, a następnie szlakiem czerwonym w kierunku Wisły-Dziechcinki. Na trasie mieliśmy prawdziwie zimowe warunki, łącznie z zadywką śnieżną. Ponieważ tego dnia trwała jeszcze impreza przedświąteczna w centrum Wisły udaliśmy się w tamtym kierunku. Wcześniej zatrzymaliśmy się jeszcze na obiadek. Do Sosnowca wracaliśmy pociągiem. Z pewnością był to bardzo udany wyjazd. Stanowił kontynuację wyjazdów wigilijnych do górskich schronisk. Z pewnością będziemy chcieli w kolejnym roku także spotkać się w kolejnym górskim schronisku. ■

WSZYSTKIE FOT. ARCHIWUM PTT SOSNOWIEC

ZBIGNIEW SMAJDOR (O/Nowy Sącz)

Świąteczne spotkanie władz samorządowych Małopolski z organizacjami pozarządowymi

Ponad 500 osób wzięło udział w świątecznym spotkaniu władz samorządowych Województwa Małopolskiego z organizacjami

pozarządowymi działającymi na terenie Małopolski, które odbyło się 11 grudnia w Filharmonii im. Karola Szymanowskiego

w Krakowie. Oddział „Beskid” Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego reprezentowali Zbigniew Smajdor i Władysław Łoboz.

Spotkanie było połączone z uroczystą galą wręczenia nagród Amicus Hominum i Kryształ Soli 2024 dla wyróżniających się społeczników i organizacji pozarządowych. W wydarzeniu udział wzięli marszałek Łukasz Smółka, sekretarz województwa Wojciech Pałka oraz radni Sejmiku Województwa Małopolskiego.

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział „Beskid” zostało zgłoszone, a finalnie nominowane do nagrody Kryształ Soli dla najlepszych małopolskich organizacji pozarządowych w kategorii „Małopolski lider społeczności lokalnych”. Zwyciężyć się nie udało, ale jak podkreślił marszałek Łukasz Smółka wygranymi są wszystkie

z blisko czternastu tysięcy organizacji pozarządowych działających w Małopolsce na rzecz społeczności lokalnych i dobra innych. Uroczystość uświetnili koncertem artystów Filharmonii Krakowskiej. ■
↓ Reprezentaci Oddziału na spotkaniu

FOT. ARCHIWUM PTTM W RZĄDZIE

KATARZYNA BRZÓZKA (O/RADOM)

Oddział PTT w Radomiu – pożegnanie 2024 roku

Rok 2024 był dla naszego Oddziału obfity w wydarzenia turystyczne: pięć rajdów sześciodniowych i cztery rajdy jednodniowe wypełniły nam kalendarz wyjazdów. W ostatnich tygodniach skupiliśmy się na działaniach klubowych. W listopadzie miały miejsce dwie ciekawe imprezy kulturalne, natomiast w grudniu atmosferę zdominowały zbliżające się Święta

Bożego Narodzenia. Siódmego listopada w Kawiarence Społecznej Fundacji Rozwoju Integralnego – siedzibie Polskiego Towarzystwa Tatrzańkiego w Radomiu – odbył się koncert zespołu „Cztery Struny Świata” ze Skarżyska-Kamiennej. Około 90 osób

przy kawie i ciasteczkach, w miłej, ciepłej atmosferze wysłuchało kilkunastu piosenek z nurtu Krainy Łagodności. Młody (stażem) zespół grał i śpiewał utwory znanych i lubianych wykonawców, jak Stare Dobre Małżeństwo, Wolna Grupa Bukowina, Bez Jacka, Wołosatki, piosenki Adama Drąga i Andrzeja Koryckiego oraz

WSZYSTKIE FOT. STANISŁAW BRZÓZKA – PTT RADOM

Cztery Struny Świata

Występ Cezarego Jawoszka

autorskie piosenki obecnego na sali Cezarego Jawoszka. Ze szczególnym aplauzem przyjęto piosenki turystyczne i szanty. Koncertowi towarzyszył kiermasz produktów wytworzonych przez uczestników warsztatów artystycznych i kulinarnych, organizowanych w Kawiarence: wyrobów rękodzieła i słodczy.

28 listopada zgromadziliśmy się w Kawiarence, aby wysłuchać wykładu „Władysław hrabia Zamoyski w pamięci Tatr i Polski” wygłoszonego przez historyka – dr hab. Piotra Tusińskiego, profesora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, a prywatnie – czynnego miłośnika gór i górskich wędrówek. Uczciliśmy w ten sposób Władysława Zamoyskiego – wielkiego Polaka, który dużą część swojego życia poświęcił Tatom i który został wybrany jednym z patronów 2024 roku.

Poznaliśmy protoplastów Władysława Zamoyskiego oraz poszczególne etapy jego życia: od narodzin w Paryżu, przez dzieciństwo w Kórniku, służbę w wojsku francuskim, wojaże zagraniczne w celach krajoznawczych i naukowych, administrowanie dobrami kórnickimi, działalność w Galicji (po wydaleniu z terenów zaboru pruskiego i Niemiec w konsekwencji ustaw bismarckowskich), zakup dóbr zakopiańskich (z myślą o ratowaniu lasów tatrzańskich) i ofiarną pracą na rzecz Tatr i rozwoju podtatrzańskich ziem, aż po ostatnie lata przed śmiercią w Kórniku. Szczególnie istotne były dla nas aspekty jego działań związane z polskością Tatr: w sądzie międzynarodowym w Grazu, po wieloletnich staraniach, Zamoyski (wraz z wybitnymi prawnikami) uzyskał w 1902 roku wyrok przekazujący okolice Morskiego Oka z Królestwa Węgierskiego do Galicji i kończący spór o ziemię tatrzańską.

To dzięki niemu po I wojnie światowej tereny te znalazły się po polskiej stronie granicy. Bardzo ważna była również aktywna praca Zamoyskiego na rzecz wszechstronnego rozwoju Skalnego Podhala, np. prowadził politykę zalesiania, był współfundatorem dróg do Morskiego Oka i Doliny Kościeliskiej, wspomagał budowę w Zakopanem elektrowni, wodociągu, szkoły, szpitala, poczty i nowego gmachu Muzeum Tatrzańskiego oraz Bazaru Polskiego na Krupówkach, a także wspierał działalność wielu innych instytucji ważnych dla społeczności zakopiańskiej.

Dzięki staraniom Zamoyskiego i Andrzeja Chramca powstała linia kolejowa Chabówka – Zakopane i szosa do Zakopanego. Pod koniec życia Władysław Zamoyski wszystkie swoje dobra przekazał

Po wykładzie dr. hab. Piotra Tusińskiego

narodowi polskiemu. Uczestnicy wykładu byli pełni podziwu dla aktywnego życia hrabiego Władysława Zamoyskiego, jego poświęcenia dla spraw publicznych, bezinteresowności i ofiarności, a jednocześnie surowości i prostoty, które praktykował na co dzień.

W niedzielę, ósmego grudnia, spotkaliśmy się w Puszczy Kozienickiej, w Ośrodku ZHP w Rajcu, na „Mikołajkach”. Rozpoczęliśmy od półtoragodzinną wędrówkę „z Mikołajem” po puszczy. Celem spaceru była „Aleja Dębów” w okolicy Dąbrowy Kozłowskiej wraz z jej największym okazem. Po powrocie do bazy i rozgrzaniu w ciepłe kominka przyszedł czas na degustację przywiezionych przysmaków. Nie zabrakło bigosu, pierogów i racuchów, pysznych ciast i owoców oraz innych smakołyków. Były też prezenty od Mikołaja, mnóstwo śmiechu i radości. Wkrótce przenieśliśmy się na zewnątrz budynku i przy ognisku, piekąc kaszankę i kiełbaski, wspominaliśmy wspólne wędrówki i snuliśmy turystyczne plany na kolejny rok.

Jeszcze bardziej uroczysty charakter miała „Wigilia z PTT”, która odbyła się kilka dni później, dwunastego grudnia w Kawiarence Społecznej. Świątecznie przygotowane stoły zasta-

wiliśmy typowymi wigilijnymi i świątecznymi potrawami, przyniesionymi przez uczestników – członków i sympatyków PTT. Zgodnie z tradycją głównym punktem programu były życzenia świąteczne, a potem śpiewane wspólnie, przy akompaniamencie gitary i harmonijki ustnej, kolędy, pastorałki i piosenki turystyczne. Ważne dla nas jest to, że w uroczystości wigilijnej biorą udział również starsi członkowie naszej społeczności, których nie spotykamy już w czasie górskich wędrówek. Wspólna Wigilia stanowi dla nas piękne podsumowanie mijającego roku. ■

Wigilia oddziałowa

W Alei Dębów

Ognisko
← Wędrówka z Mikołajem

PIOTR HOMA (O/BIELSKO-BIAŁA)

Karpacki Finał WOŚP na Hali Lipowskiej

WSZYSTKIE FOT. PTT BIELSKO-BIAŁA

W drodze na finał

Grażynka w akcji

Zaczęło się niewinnie. Dawno temu, podczas marszu narciarskiego z Hali Miziowej na Halę Lipowską, w kartonowej skarbonce mieliśmy zaledwie 540,66 zł. Wtedy jeszcze nie organizowaliśmy aukcji w schronisku. Dziś, po 16 latach, nasze górskie finały stały się piękną tradycją.

W całe przedsięwzięcie zaangażowało się wiele osób z Oddziału PTT w Bielsku-Białej, gospodarze i pracownicy Schroniska na Hali Lipowskiej i Hali Rysianka, a przede wszystkim ludzie o wielkich sercach. Wielu z nich specjalnie z tej okazji wyruszyło w góry, by dorzucić swoją cegiełkę do puszek. Efekt? Prawie 13 000 zł zebranych w schroniskach, na szlakach oraz w internetowych e-skarbonkach.

Nie brakowało wzruszających i zabawnych momentów. O wyjątkowej atmosferze może świadczyć choćby fakt, że do puszek trafił datek za rozplątanie kołtuna włóczki. W skomplikowany proces zaangażowała się (z sukcesem!) cała, wypełniona po brzegi, jadalnia turystów.

Jak co roku, hitem licytacji były misternie zdobione wyroby z piernika – ogromne podziękowania dla Krainy Pierników-Ciasteczka za ich przygotowanie. Nie mniej popularne okazały się kalendarze Sebastiana, książki, obrazki, gry, puzzle i kubki – wszystko rozchodziło się jak przysłowiowe „ciepłe bułeczki”. Nawet drobniejsze przedmioty cieszyły się dużym powodzeniem.

W sobotnie popołudnie do naszej kilkuosobowej ekipy dołączyła dzielna grupa wracająca z oddziałowej wycieczki na Romankę. Towarzyszyli nam aż do północy wspierając zbiórkę i licytację. Na Rysiance kwestowała Grażynka, a na Lipowskiej – Szymon i Piotr z przyjaciółmi, którzy z pełnym zaangażowaniem licytowali ostatnie gadżety. Rekord? Serduszek piernikowy sprzedane za 1300 zł!

Nasze coroczne kwesty są kontynuacją Karpackich Finałów WOŚP, zainicjowanych przed laty przez Kubę Terakowskiego. Cieszymy się, że możemy być częścią tej pięknej inicjatywy i nie możemy się doczekać kolejnego finału – bo w górach, w dobrym Towarzystwie, serca biją najmocniej!

W tym roku w ramach Karpackiego Finału WOŚP na Hali Lipowskiej udało nam się zebrać do puszek: 9996,20 PLN, 250 CZK i 24,35 EUR, co po przeliczeniu na złotówki według kursu NBP z 24.01.2025 r. daje 10 140,64 PLN. Dodatkowo, za pomocą e-Skarbonki zebraliśmy 2753,00 zł. Tegoroczny wynik Karpackiego Finału WOŚP na Hali Lipowskiej to łącznie 12 893,64 zł. Dziękujemy!!! ■

Szymon prowadzi licytację

W schronisku

Wieczorem w schronisku

ZBIGNIEW JASKIERNIA (O/SOSNOWIEC)

Jan Antoni Reychman – 50. rocznica śmierci

Jan Antoni Reychmann

Urodził się 19 lutego 1910 roku w Warszawie, w rodzinie pochodzenia żydowskiego ochrzczonej w wyznaniu kalwińskim jako syn Kazimierza i Wandy Olszewicz.

Od 1923 roku uczęszczał do gimnazjum w Zakopanem. To w tym okresie poznał doskonale Tatry. W wędrowkach towarzyszył mu wuj Wacław Kazimierz Olszewicz, historyk i znawca okresu oświecenia, a także kuzyn Witold Mileski. Wielki wpływ na zainteresowanie się problematyką Podhala, Spisza i Orawy miała znajomość z Witoldem H. Paryskim, wybitnym taternikiem i przewodnikiem tatrzańskim. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 1939–1940 pracował w Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem. W roku 1940 przedostał się na Węgry. Tutaj los go zetknął z dziennikarzem Zdzisławem Antoniewiczem, którego przodkowie wywodzili się z Armenii. Warto w tym miejscu słów kilka poświęcić tej postaci zasługującej na osobny artykuł. Antoniewicz wywarł duży wpływ na zainteresowania naukowe Reychmana. Internowany na Węgrzech Antoniewicz był wicedyrektorem Instytutu Polskiego na Węgrzech. Z ramienia Instytutu odpowiadał za oświatę młodzieży polskiej. Był założycielem jedynej wówczas w Europie polskiego gimnazjum w Balatonboglár.

Reychman jako współpracownik Antoniewicza doskonale poznał Węgry, język

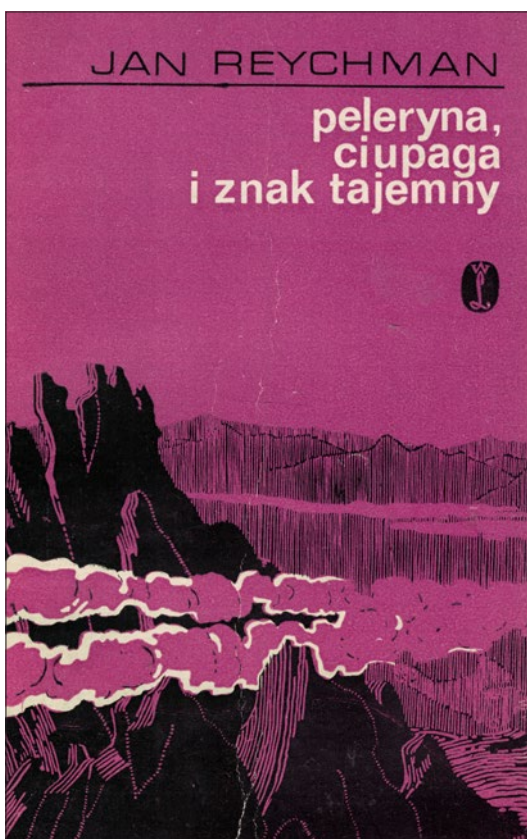
i kulturę tego kraju. Posiadał łatwość w przyswajaniu języków obcych. To miało wielki wpływ na to, że z czasem stał się nie tylko wybitnym historykiem, ale również orientalistą, turkologiem, hungarystą i armenologiem.

W 1944 roku kiedy wojna zbliżała się do końca, przez Debreczyn i Rumunię dotarł w 1945 roku do Polski. Od 1955 roku kierował na Uniwersytecie Warszawskim katedrą turkologii i hungarologii. Ponadto pełnił funkcję kierownika Działu Dokumentacji Zakładu Orientalistyki PAN.

Zaliczany jest do grona najwybitniejszych badaczy stosunków Polski ze Wschodem, a także krajami Europy Południowo-Wschodniej i Środkowej. Szczególnie specjalizował się w zagadnieniach dotyczących: Turcji, Kurdystanu, Węgier i Armenii.

Zainteresowanie problematyką górską zaowocowało publikacją w 1937 roku *Przewodnika po Podhalu. Spiszu, Orawie i Północnej Słowacji*. Od 1951 roku był członkiem redakcji „Wierchów”. Był autorem ponad 300 opracowań. Warto wymienić choć kilka poświęconych tematyce górskiej i zakopiańskiej: *Przemysł wiejski na Podhalu* (wraz z bratem Stefanem), Zakopane 1937, *O polsko-słowackiej współpracy na Podhalu*, Warszawa 1938, *Udział PTT w badaniach naukowych Tatr, Podhala i Karpat (1873–1948)*, „Wierchy” R. 18, 1948, *Ciupaga, peleryna i znak tajemny*, Wyd. Literackie, Kraków 1971. Był redaktorem naczelnym słowników polsko-węgierskich i węgiersko-polskich.

Zmarł 11 stycznia 1975 roku. Spoczywa na cmentarzu ewangelicko-reformowanym w Warszawie.

Okładki książek Jana Antoniego Reychmanna

Polecana literatura:

„Wierchy” Nr 18, 43,44.

„Ziemia” Nr 7-8 z 1937, oraz Nr 11-12 z 1937. ■

Jan Kazimierz Dorawski – 50. rocznica śmierci

WSZYSTKIE FOT. ZBIORY SEKCJI TATERNICKIEJ AZS KRAKÓW

Jan Kazimierz Dorawski

Urodził się 8 lutego 1899 roku w Krakowie. W latach 1918–1920 służył w Wojsku Polskim. W następnych latach był oficerem rezerwy. Po ukończeniu studiów medycznych pracował jako lekarz rentgenolog w Krakowie.

Od 1906 roku poznawał Tatry. W latach 1925–1929 był członkiem Komisji Sportowej Polskiego Związku Narciarskiego, a w latach 1928–1932 był prezesem Sekcji Taternickiej AZS w Krakowie.

Aktywnie działał w PTT w latach 1925–1948 pełniąc w tym okresie funkcje Sekretarza i V-ce Prezesa ZG PTT.

Największa aktywność taternicka i alpinistyczna przypada na lata 1922–1935. Działał ponadto w Sekcji Turystycznej PTT, a później w Klubie Wysokogórskim PTT.

W latach 1946–1950 pełnił funkcję prezesa Klubu Wysokogórskiego PTT. Wraz z kolegami w połowie lat 20. XX wieku stworzył „Grupę Syfonów”, która w okresie 1926–1930 zanotowała wiele osiągnięć taternickich. Najczęściej jego partnerami byli: Mieczysław Szczuka, Wincenty Birkenmajer, Karol Wallisch, Kazimierz Kupczyk, Alfred i Jan Szczepański, Adam i Marian Sokołowsky.

Do jego najlepszych osiągnięć należy zaliczyć pokonanie następujących dróg taternickich: Rumanowy Szczyt północno-wschodnią ścianą (1928), Lodowy Szczyt z Doliny Śnieżnej (1929), Mały Kieźmarski Szczyt dolnym urwiskiem północnej ściany (1929), Diabła Przetęcz od strony wschodniej (1930), Gerlach wschodnią ścianą (1930), Kieźmarski Szczyt południową ścianą (1930), Ramię Krywania środkiem północnej ściany (1930), Lodowy Szczyt północno-zachodnią ścianą (1931).

W 1931 roku odbył pierwszą wyprawę w Alpy Delfinałskie, gdzie uczestniczył

w III przejściu południowej ściany La Meije w grupie górskiej Écrins. W 1934 roku był uczestnikiem I polskiej wyprawy w Andy, gdzie brał udział w pierwszych wejściach na Alma Negra (6120 m), La Mesa (6200 m). W 1934 roku kierował polską wyprawą w góry Atlas Wysoki, gdzie uczestniczył w wielu pierwszych wejściach.

W 1950 roku mianowany został członkiem honorowym Klubu Wysokogórskiego PTT, a w 1974 otrzymał godność członka honorowego PZA. Był autorem wielu publikacji zarówno w „Taterniku” jak i w „Wierchach”. Jego książki o tematyce górskiej należą do kanonu lektur obowiązkowych ludzi gór, należą do nich: *Walka o szczyt świata*, Warszawa 1955, *Człowiek zdobywa Himalaje*, Kraków 1957, *Wysoko w Andach*, Warszawa 1961.

Zmarł w Krakowie w dniu 16 stycznia 1975 roku.

Polecana literatura:

„Wierchy” nr: 30, 37, 43, 44.

Droga przez góry i życie. Wspomnienia o Janie Kazimierzu Dorawskim – Jan Józef Szczepański, „Tygodnik Powszechny” nr 7 z 16 lutego 1975 roku.

Walka o trzeci biegun Ziemi – Jan Kazimierz Dorawski, „Tygodnik Powszechny” nr 1/440 z 3 stycznia 1954 roku. ■

Wyprawa wysokogórska w Alpy Francuskie, 1931. Uczestnicy wyprawy: Jan Alfred Szczepański, Konstanty Narkiewicz-Jodko, Witold Wyszynski, Jerzy Gołcz, Jan Dorawski, w Chamonix.

AGATA PODGÓRSKA (O/KARPACKI)

Olchowiec w żałobie – uroczystości pogrzebowe śp. Tadeusza Kiełbasińskiego

FOT. ANDRZEJ WIELOCHA – TOWARZYSTWO KARPACKIE

Tadeusz Kiełbasiński

*Wszystkie góry przeszedł, wszystkie
przewędrował,
Zaszedł do Olchowca, tam się ulokował.
Kupił sobie chatę, pobratał z Łemkami,
Ich życie pokochał z wszystkimi trudami...*

FOT. AGATA PODGÓRSKA – PTT KARPACKI

Są to pierwsze strofy wiersza napisanego w 1981 roku przez przyjaciół Tadeusza Kiełbasińskiego, a zatytułowanego *List do Tadeusza* (29 sierpnia 1981 roku), który to do dnia dzisiejszego, oprawiony w ramki jest wewnątrz chyży.

Poranek 8 stycznia 2025 roku w Olchowcu przywitał nas malowniczym wschodem słońca. Jednak widok budzącego się dnia nie napawa nas radością.

Krótki spacer wokół chyży. Porównujemy co wokół się zmieniło. Na bocznej ścianie chyży nekrolog.

O godzinie 12.30 w Cerkwi Przeniesienia Relikwii św. Mikołaja z Myr Licejskich do Bari rozpoczęły się różańcem uroczystości

Wieńce

pogrzebowe śp. Tadeusza. Uroczystości rozpoczęły się różańcem, następnie o 13 była koncelebrowana msza św.

Mszę św. koncelebrowali: obecny proboszcz Olchowca – ks. Jan Krauz, proboszcz grekokatolicki Olchowca – ks. Grzegorz Pacan, ks. Józef Konieczko – były proboszcz Iwli oraz ks. Marian Chłopiński – były proboszcz Olchowca, obecnie proboszcz w Dąbrówce koło Jasła.

Po mszy słowa pożegnania odczytał Józef Haduch w imieniu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, piękne słowa pożegnania skierował Andrzej Wielocha, Prezes Towarzystwa

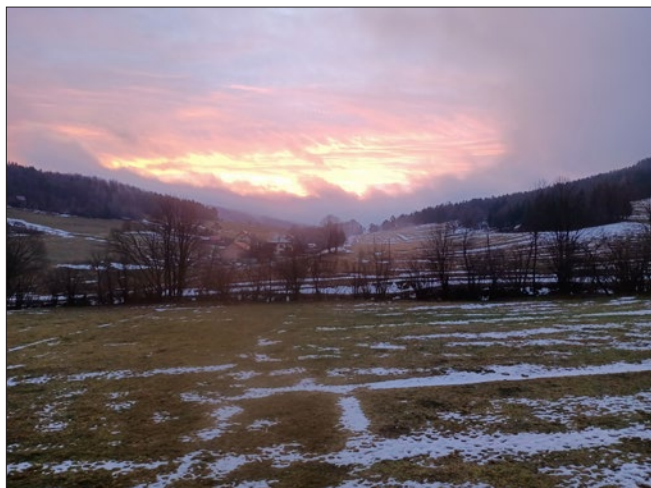
Karpackiego oraz Krystyna, żona Tadeusza.

Tadeusza żegnała rodzina, przyjaciele, mieszkańcy Olchowca, Mszany, przedstawiciele Zarządu Głównego oraz Oddziału Karpackiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, przedstawiciele Towarzystwa Karpackiego, Przewodnicy, Goprowcy...

Poczet Sztandarowy wystawił Oddział Karpacki PTT.

Tadeusz spoczął zaledwie w odległości 20 m od Cerkwi, w swoim ukochanym Olchowcu. I tu się „ulokował” już na zawsze.

R.I.P. ■

Wschód słońca nad Olchowcem

Wschód słońca nad Olchowcem

OBIE FOT. AGATA PODGÓRSKA – PTT KARPACKI

JÓZEF HADUCH (O/CHRZANÓW)

Tadeusz Kiełbasiński (20.09.1930 – 2.01.2025)

Mowa wygłoszona podczas pogrzebu

Górale ze skalnego Podhala na zielonych łemkowskich pastwiskach paśli swoje owce, a między zdziczałymi śliwami i jabłoniami – konie i krowy. Konie niszczyły czasem przydrożne kamienne krzyże i trzeba było je przed nimi ogradać. Co roku na Wielkanoc i Zaduszki przyjeżdżali też starzy Łemkowie, zapalali świece na mogiłach bliskich, wstawiali znicze do przydrożnych kapliczek, a potem zachodzili na herbatę i zapytać, jak się nam tu żyje. Czasem dawali swoje błogosławieństwo, mówili „Możecie tu mieszkać, tak”. Kiedy wyjeżdżali, znowu zapadała cisza.

(Monika Sznajderman, *Pusty las*,
Wydawnictwo Czarne)

Umiłowanie turystyki wyniósł z rodzinnego domu. Po uzyskaniu dyplomu inżyniera w czerwcu 1954 roku wyruszył na swoją pierwszą wyprawę górską. W czteroosobowej grupie zapaleńców przeszedł część Beskidu Niskiego i Bieszczady, tereny wydłupione po akcji „Wisła”.

Ta pierwsza wyprawa wywarła na nim ogromne wrażenie i zainteresowanie tymi ziemiami oraz losami ich mieszkańców – Łemków, Bojków, a z czasem też Hucułów. Wzorem turysty i uprawiania turystyki był dla Tadeusza, Mieczysław Orłowicz, z którym tylko jeden raz się spotkał i rozmawiał. Co barwnie opisał w tomie 10 Pamiętnika PTT.

Ważnym i znaczącym dla niego był rok 1980. W roku tym nabył łemkowską chyłę od dawnych właścicieli w Olchowcu. Zaangażował się z całym sercem i oddaniem w jej remont i utrzymanie.

Kiedy ja, przed kilku laty, przy powrocie z rodzinnego Sanoka, wpadałem do Olchowca by porozmawiać z Tadeuszem o Beskidzie Niskim to On pojechał właśnie do Sanoka, po kiczki.

Łemkowszczyzna stała się dla niego drugim rodzinnym miejscem życiowym. W swej chyły za wolą poprzedniego właściciela urządził Muzeum Kultury Łemkowskiej w Olchowcu, niech będzie ono Jego i poprzedniego właściciela imieniem (to jest propozycja).

Zapełnił wnętrza sprzętami i wytworami kultury materialnej Łemków, oraz zbiorem eksponatów po walkach o Przełęcz Dukiel-

ską z czasów drugiej wojny światowej. Założył bibliotekę, kilka set, a nawet tysiące pozycji o Łemkowszczyźnie i Huculszczyźnie. W 1984 roku opracował Bibliografię Łemkowszczyzny, a w 1995 roku Bibliografię Nikifora. Obie pozycje wydało Towarzystwo Karpackie.

Opracowywał i eksponował wystawy poświęcone kulturze i historii Łemków, Bojków i Hucułów. Współredagował, pisał teksty o historii związanej z Olchowcem w jednodniówce „Głos spod Horbu”, wydawanej przez Towarzystwo Karpackie.

Był jednym z inicjatorów, przywrócenia obyczaju Kermeszu – odpustu. Pierwszy odbył się w 1991 roku, potem były kolejne. Aż do teraz.

A wcześniej w 1990 roku uczestniczył w zakładaniu Towarzystwa Karpackiego, w którym został przewodniczącym Sekcji Łemkowskiej. To tylko najważniejsze wybrane aktywności Tadeusza, a było ich dużo więcej.

Był zaangażowany w reaktywowanie PTT w Łodzi. W 1994 roku został jego członkiem. Był inicjatorem utworzenia w 1999 roku Oddziału Karpackiego PTT w Łodzi, został aktywnym jego wieloletnim wiceprezesem.

W 2001 roku został Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Odznaczony Złotą Odznaką PTT z Kosówką, odznaczeniami i medalami państwowymi, w tym Złotym Krzyżem Zasługi. Zasłużony dla Olchowca.

CICHO WSZĘDZIE – Monumentalna przyroda, dzięki nie tkniętej cywilizacją tereny, niezdeptane ścieżki i coś, co sprawia, że człowiek czuje się tutaj, jakby wrócił do korzeni. To właśnie przyciąga ludzi z różnych stron Polski w Beskid Niski. Niektórzy decydują się nawet zostać tu na zawsze.

(„Zwierciadło” 1/2025)

Tadeusz – spoczywaj w pokoju!
Cześć jego pamięci!

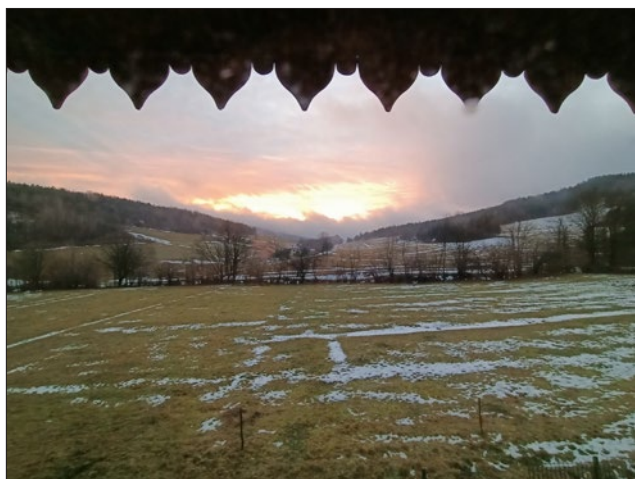
Olchowiec, 8 stycznia 2025 roku ■

Ostatnia droga

Wyznanie

Betlejemską Gwiazdą dotyka nocy,
uświęcona ciszą odmienia serca.
Pokorny źróbek przybliża miłość
gorętszą od słońca.
Radość na twarzy wypełnia myśli
o ciepłe stajenki.
Bóg pragnie bym żył w lepszym bycie,
przebudował ciało,
uleczył niedoskonałości.
Wiem, że przyjdiesz w ciszy.
Zapal w duszy latarnię,
przypomnij biciem serca
bym uwierzył bardziej w Twoją miłość,
świat wchodzi w otchłań czasu.
Cóż mogę zyskać u kresu drogi niż
miłość i przebaczenie!
Zegary biją na głos iż
w Twoich ramionach wyleczę
głupotę i pychę.
Tyle tylko pragnę! ■

Wschód słońca nad Olchowcem

Nekrolog na Chyży

WSZYSTKIE FOT. AGATA PODGÓRSKA - PTT KARPACKI

CO SŁYCHAĆ?

INFORMATOR POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

WYDAWCA: ZARZĄD GŁÓWNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

REDAKCJA: AGATA PODGÓRSKA, TOMASZ KWIATKOWSKI, NIKODEM FRODYMA, SKŁAD: JUSTYNA OSTAFIN

ADRES REDAKCJI: POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE, UL. TRAUGUTTA 4, 30-549 KRAKÓW

E-MAIL: COSLYCHAC@PTT.ORG.PL

WERSJA ELEKTRONICZNA „CO SŁYCHAĆ?” JEST DOSTĘPNA NA STRONIE:

WWW.PTT.ORG.PL